

УДК 330.34

Усов М.А.*асистент кафедри економіки і маркетингу
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»***Гаврись О.О.***старший викладач кафедри економіки і маркетингу
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»***Сусліков С.В.***кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту інноваційного підприємництва
та міжнародних економічних відносин
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»***Usov Maksim***Assistant, Department of Economics and Marketing
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"***Gavrys Olga***Senior Lecturer, Department of Economics and Marketing,
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"***Suslikov Stanislav***Candidate of Economic Sciences, assistant professor,
Department of Management of Innovative
Entrepreneurship and International Economic Relations,
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"*

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF INNOVATIVE PROJECTS

АНОТАЦІЯ

Інвестиційна привабливість – це сукупність факторів, аналіз яких вказує на можливість вкладання коштів в той чи інший об'єкт і отримання певного ефекту від здійсненої операції. У статті представлено організаційну схему учасників управління конкурентоспроможністю інноваційних проєктів на основі досягнення взаємодії оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, що впроваджує інновації, та реалізованих ним завдань. Виділено низку переваг перед конкурентами, які потенційно може мати підприємство під час реалізації інноваційного проєкту. Запропоновано створення на підприємстві ради з інноваційних проєктів, що є першою необхідною сходинкою перебудови структури управління для прискорення та підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності. Перераховано обов'язки, переваги та недоліки інноваційних рад. Сформовано механізм поетапного управління конкурентоспроможністю інноваційного проєкту.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інноваційний проєкт, конкурентоспроможність, інвестиції, інноваційна рада.

АННОТАЦИЯ

Инвестиционная привлекательность – это совокупность факторов, анализ которых указывает на возможность вложения средств в тот или иной объект и получения определенного эффекта от проведенной операции. В статье представлена организационная схема участников управления конкурентоспособностью инновационных проектов на основе достижения взаимодействия оценивания инвестиционной привлекательности предприятия, которое внедряет инновации, и реализованных им заданий. Выделен ряд преимуществ перед конкурентами, которые потенциально может иметь предприятие при реализации инновационного проекта. Предложено создание на предприятии совета по инновационным проектам, которое является первой необходимой ступенью перестройки структуры управления для ускорения и повышения эффектив-

ности инновационно-инвестиционной деятельности. Перечислены обязанности, преимущества и недостатки инновационных советов. Сформирован механизм поэтапного управления конкурентоспособностью инновационного проекта.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, инновационный проект, конкурентоспособность, инвестиции, инновационный совет.

ANNOTATION

Investment attractiveness is a combination of factors, the analysis of which indicates the possibility of investing in a particular object and obtaining a certain effect from the operation. The object of the article is to substantiate the practical recommendations for the formation of a mechanism of stage-by-stage management of innovative projects competitiveness, which are intended to increase their attractiveness for potential investors. The substantial amount of scientific work of Ukrainian and foreign scientists of various economic schools is devoted to issues of ensuring the investment attractiveness of enterprises. They investigated various aspects of this problem; in particular, they theoretically substantiated the investment attractiveness of an enterprise as an object of management, and paid considerable attention to assessing the investment attractiveness of enterprises. At the same time, issues of an applied nature remain insufficiently covered, in particular, the formation of a mechanism for the phased management of the competitiveness of innovative projects, which will increase their investment attractiveness. In this article the organizational chart of the participants of the competitiveness management of innovative projects on the basis of achieving the interaction of assessing the investment attractiveness of an enterprise, which implement innovations and the tasks accomplished by it, is presented. A number of advantages over competitors, which a company may potentially have during the implementation of an innovative project, are highlighted. The creation of an innovative council at the enterprise is suggested. Responsibilities, as well as advantages and disadvantages of in-

novative council are listed. The basis for the establishment of a mechanism for the phased competitiveness management of an innovation project is laid down. Creation of innovative councils is the first stage of the transformation of the traditional management structure of enterprises, which is intended to increase the success of the implementation of innovations. The proposed creation of an innovative council at the enterprise is the first necessary step in restructuring the management structure to accelerate and increase the efficiency of innovative and investment activities.

Key words: investment attractiveness, innovative project, competitiveness, investment, innovative council.

Постановка проблеми. Управління конкурентоспроможністю передбачає адекватне реагування на великий спектр викликів як зовнішнього, так і внутрішнього середовищ промислового підприємства, при цьому інвестиційна привабливість – це одна з найважливіших характеристик, що впливає на залучення інвестицій, що здатне позитивно позначитись на конкурентоспроможності окремих інноваційних проектів. Варто зазначити, що останніми роками розвиток фінансових інститутів та залучення нашої держави у світові господарські зв'язки суттєво підвищують роль інвестиційної привабливості підприємств.

В сучасних умовах господарювання саме інноваційна діяльність є одним з ключових факторів підвищення ефективності функціонування підприємств, оскільки успішна реалізація інноваційних проектів здатна у відносно короткі терміни допомогти підприємству досягти конкурентних переваг та підвищити прибутковість діяльності. Інвестори прагнуть вибирати найперспективніші об'єкти інвестування щодо можливості забезпечення найвищої ефективності вкладених коштів. Таким чином, підприємства мають шукати шляхи, які забезпечать підвищення їхньої інвестиційної привабливості для того, щоби потенційні інвестори вклали гроші саме в їхні інноваційні проекти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням забезпечення інвестиційної привабливості підприємств присвячена суттєва кількість наукових робіт українських та зарубіжних вчених, які досліджували різноманітні аспекти цієї проблеми. А.Г. Гончарук, А.А. Яцик, О.Б. Жихор теоретично обґрунтували інвестиційну привабливість підприємства як об'єкт управління. Велика кількість вчених, зокрема Н.Л. Овандер, М.О. Любецька, Ю.В. Буднікова, С.М. Ілляшенко, О.М. Олефіренко, приділили увагу оцінюванню інвестиційної привабливості підприємств. Водночас недостатньо висвітленими залишаються питання прикладного характеру, наприклад формування механізму поетапного управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів, що збільшить їх інвестиційну привабливість.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Інвестиційна привабливість підприємства визначається ступенем відповідності результатів запропонованого інноваційного проекту цілям інвестора. Конкурентоспроможність інноваційного проекту – це його динамічна влас-

тивість, що характеризує його здатність бути реалізованим в умовах ринкової конкуренції та відображає привабливість проекту як для споживача, так і для інвесторів, що визначається ступенем його економічної ефективності. Для управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів пропонуємо створити на підприємстві ради з інноваційних проектів, що є першою необхідною сходинкою перебудови структури управління для прискорення та підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування практичних рекомендацій щодо формування механізму поетапного управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів, які покликані підвищити їх привабливість для потенційних інвесторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з обов'язкових умов успішного функціонування економіки країни загалом та однією з найважливіших сфер діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта є здійснення інвестиційної діяльності [1, с. 68]. Для залучення інвестиційних ресурсів підприємство має відповідати певним характеристикам, тобто бути інвестиційно привабливим. Інвестиційна привабливість – це сукупність факторів, аналіз яких вказує на можливість вкладання коштів в той чи інший об'єкт і отримання певного ефекту від здійсненої операції [2, с. 122], тобто вона є сукупністю ознак, що дають змогу потенційному інвестору оцінити те, наскільки інвестиційний об'єкт є більш привабливим, ніж інші, задля інвестування наявних коштів [3, с. 565].

Під час вирішення внутрішніх проблем управління інвестиційною привабливістю підприємство отримує можливість впливати на результати конкурентоспроможності впроваджуваних ним інноваційних проектів. До таких результатів належать:

- реалізація стратегічних планів впровадження інновацій та бізнес-планів інноваційних проектів;
- створення умов для доступу до інвестиційних ресурсів під час реалізації інноваційних проектів;
- вжиття заходів щодо реструктуризації, зокрема шляхом впровадження інновацій.

На нашу думку, поліпшення взаємодії із зовнішнім середовищем як складова управління інвестиційною привабливістю дає змогу забезпечити:

- залучення інвестицій для реалізації інноваційних проектів;
- зростання вартості активів підприємства;
- формування його іміджу, репутації як інноваційно активного підприємства;
- підвищення конкурентоспроможності інноваційних проектів;
- формування комплексних грошових потоків, як наслідок, витяг ефективності їх застосування.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства є досить складним процесом (рис. 1).

Методичне забезпечення оцінювання та подальше підвищення інвестиційної привабливості мають бути сформовані з огляду на індивідуальні особливості підприємства та кон'юнктури, що склалась на ринку інновацій.

За ринкового підходу виділяють найбільш значущі ознаки, які повинні бути загальними для всіх підприємств та відображати найважливіші для інвестора аспекти діяльності оцінюваних підприємств. Потім відбувається порівняння аналогічних показників усіх аналізованих

підприємств, виставляються підсумкові рейтингові оцінки. Відповідно, чим ближче значення рейтингової оцінки до еталонних, тим вище рівень інвестиційної привабливості [4, с. 67].

Для підвищення ефективності економічної діяльності може бути запропонована організаційна схема учасників управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів на основі досягнення взаємодії оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, що впроваджує інновації, та реалізованих ним завдань (рис. 2).

Рис. 1. Процес оцінювання інвестиційної привабливості промислового підприємства

Рис. 2. Організаційна схема учасників управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів

Конкурентна боротьба майже в усіх галузях постійно посилюється як всередині країни, та і на міжнародній арені, а конкурентоспроможність підприємств, які не мають доступу до сучасних технологій, що дають змогу випускати продуктивну, енерго- та матеріалоефективну, адекватну за ціною та якістю продукцію, стрімко падає [5, с. 177].

Інноваційний потенціал – це складна економічна категорія, яка фактично є характеристикою здатності суб'єкта господарювання до інноваційного розвитку, прогресу [6, с. 139].

Привабливим для інвестора є таке підприємство, яке буде характеризуватись високим рівнем впровадження нових видів техніки та технологій, вдосконалюючи їх та масово використовуючи у виробництві. Таке підприємство зможе існувати в конкурентному середовищі та буде надійним важелем для встановлення стійких та стабільних позицій як на вітчизняних, так і на зарубіжних ринках [7, с. 87].

Основним завданням промислового підприємства під час вибору інноваційної стратегії розвитку є процес прийняття таких інноваційних рішень, які допоможуть мінімізувати витрати та ризики на шляху досягнення поставлених цілей [8, с. 88].

Як зазначено вище, конкурентоспроможність інноваційного проекту характеризує його здатність бути реалізованим в умовах ринкової конкуренції та відображає привабливість проекту як для споживача, так і для інвесторів. Наведене визначення конкурентоспроможності інноваційного проекту включає такі змістовні положення.

По-перше, конкурентоспроможність є динамічною властивістю інноваційного проекту та формується на початкових стадіях його реалізації, а саме стадіях наукових досліджень (розроблення проекту та його інвестиційних програм) та впровадження інноваційної ідеї.

По-друге, конкурентоспроможність як властивість інноваційного проекту розглядається з різних точок зору, а саме споживача та інвестора. Споживача цікавить сукупність споживчих та вартісних характеристик результату реалізації проекту. Отже, в цьому контексті конкурентоспроможність інноваційного проекту виражає відмінності результатів реалізації проекту (його стан) на ринку через ступінь задоволення інноваційного продукту його споживачами. Інвестора ж насамперед цікавить економічна прибутковість проекту.

В інноваційному підприємстві велике значення мають терміни реалізації економічних інтересів виробників та споживачів технічної інновації [9, с. 49].

Аналіз літератури дав змогу виділити низку переваг перед конкурентами, які потенційно може мати підприємство під час реалізації інноваційного проекту, які дадуть змогу цьому підприємству реалізувати проект більш ефективно, тобто з вищою, ніж у конкурентів, якістю підсумкового інноваційного продукту або з нижчими витратами.

1) Перевага стосовно управління персоналом, задіяним в інноваційному проекті. В цьому разі йдеться про те, що наявність необхідного обсягу ресурсів достатньої кваліфікації дасть змогу реалізувати проект на більш високому рівні та з меншими зусиллями.

2) Перевага щодо інвестицій в інноваційний проект. Фінансування за рахунок власних коштів дасть змогу знизити витрати, а максимізація обсягу залучених інвестицій – реалізувати більш масштабний проект.

3) Перевага в технологічній галузі. Володіння новими, тим більше унікальними, технологіями може дати змогу підприємству створити продукт, який конкуренти перевершити не зможуть, а в перспективі – стати лідером або, можливо, навіть монополістом ринку (за проривної інновації) чи принаймні знизити витрати та підвищити якість продукції.

4) Перевага у сфері маркетингу інновацій. Йдеться про те, що не завжди успіху на ринку домагаються дійсно кращі продукти, адже споживачі не володіють всією інформацією про якість пропонованих їм товарів, тим більше переваги всіх новинок. У зв'язку з цим хороша маркетингова стратегія може дати змогу підприємству зайняти більшу частку ринку, навіть якщо воно пропонує продукт, який насправді не перевершує продукти конкурентів.

5) Перевага в інформаційній сфері. Йдеться про такі два аспекти, як володіння інтелектуальною власністю, що дає змогу отримати актуальну перевагу перед конкурентом, та вища якість функціонування інформаційних систем, що дасть підприємству можливість організувати інноваційну діяльність на вищому рівні.

Як будь-який інший процес управління, управління інвестиційною привабливістю припускає наявність керованого об'єкта та керуючого суб'єкта. Керованим об'єктом, тобто об'єктом управління, тут виступає сама інвестиційна привабливість підприємства [10, с. 30].

З вищенаведеного можна зробити висновок, що управління конкурентоспроможністю інноваційних проектів – це надзвичайно складна та відповідальна діяльність, тому пропонуємо створити на підприємстві раду з інноваційних проектів. Створення ради є першою сходинкою перетворення традиційної структури управління підприємством задля збільшення успішності реалізації інновацій.

В обов'язки ради входять:

1) аналітичне оцінювання інноваційних проектів, що надходять з різних відділів самого підприємства, від сторонніх розробників;

2) оцінювання пропозицій потенційних інвесторів щодо фінансування інноваційних проектів;

3) аналізування факторів, що чинять негативний вплив на розвиток підприємництва у сфері науково-технічних інновацій та високих технологій, сприяння усуненню необґрунтованих обмежень та бюрократичних бар'єрів;

4) участь у проведенні маркетингових та соціологічних досліджень;

Таблиця 1

Три системи прийняття рішень в інноваційних радах

Метод	Опис	Переваги	Недоліки
Колегіальне старшинство	Вирішальний голос залишається за керівником	Можливість обліку багатьох думок	Ускладнення процедури прийняття рішень
Колегіальне узгодження	Рішення приймаються за принципом більшості голосів	Підвищення відповідальності членів інноваційної ради	Ослаблення керівництва інноваційним процесом
Касаційна колегіальність	Рішення приймаються тільки за загальної згоди (консенсусу)	Колективна відповідальність за прийняті рішення	Зниження оперативності прийняття рішень

5) підготовка пропозицій щодо організації та участі в роботі виставок, конференцій, семінарів, симпозіумів та інших заходів за напрямами діяльності ради;

6) розроблення механізмів та координація діяльності щодо стимулювання інноваційної активності підприємства.

Залежно від основної форми інноваційної діяльності (процесні інновації або продукто-ві інновації) інноваційна рада може існувати у двох видах, таких як технічна рада й рада з нових продуктів. У сучасних умовах провідною стає рада з нових продуктів. Склад ради визначається з огляду на характер інноваційних проєктів. Як правило, рада повинна включати всіх членів Правління (якщо воно створене на підприємстві), а також низку провідних фахівців технологічного відділу та відділу маркетингу. Рекомендується запрошення на засідання з інноваційних питань керівників цехів та підрозділів, на яких буде лягати основний обсяг роботи під час реалізації інновації. В цьому разі запрошені повинні наділитися тими ж правами під час обговорення та голосування, що й постійні члени ради.

Основними перевагами інноваційних рад є:

- об'єднання ідей та знань керівників і ключових фахівців;
- легше сприйняття менеджерами середньої ланки та працівниками колективно прийнятих рішень;
- можливість запрошення членів рад для виконання спеціальних завдань, наприклад «мозкового штурму» щодо перспектив нового продукту;
- відсутність конфлікту між лінійними керівниками та спеціалістами.

Основними недоліками рад є:

- зайняття багато цінного часу керівників;
- запламування структурою рад лінії відповідальності й підпорядкування;
- те, що планування нових продуктів має бути роботою фахівців, тому часто не може підмінитися періодичними зборами;
- схильність членів рад зосереджуватись на інтересах своїх підрозділів.

Особливе значення у зв'язку з цим набуває характер прийняття рішень в інноваційних радах. Існують три системи прийняття рішень в інноваційних радах (табл. 1). Найбільш прийнятним варіантом є перший, за якого керівник підприємства має вирішальний голос.

Метод касаційної колегіальності повинен застосовуватись лише у виняткових випадках особливо великих інноваційних проєктів за умов ретельної підготовки проєкту за попереднього ознайомлення всіх членів ради з матеріалами та варіантами рішень.

Загалом створення інноваційних рад є першою необхідною сходинкою перебудови структури управління для прискорення та підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.

Зв'язки між складовими схеми, відділами та елементами управління засновані на необхідності пошуку нових інноваційних проєктів та визначення найбільш оптимальних з них на основі процесу поетапного управління конкурентоспроможністю інноваційних проєктів, які приймаються в результаті відбору найбільш придатних для реалізації в конкретному підприємстві.

Питання інвестиційної привабливості підприємства нині є актуальним, оскільки конкуренція за інвестиційні ресурси стає все жорсткішою [11, с. 314].

Висновки. Інноваційна діяльність є окремою складовою частиною загальної економічної діяльності підприємства, яка полягає у виборі та реалізації найбільш раціональних шляхів модернізації, оновленні та розширенні інвестиційного потенціалу з використанням інновацій. Планування та здійснення інноваційної діяльності промислових підприємств вимагають проведення постійного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища для формування потреб в інвестиціях, пошуку їх джерел, розроблення та реалізації інноваційних проєктів. Таким чином, для підвищення ефективності інноваційної діяльності на підприємствах пропонується створення рад з інноваційних проєктів, що є першою необхідною сходинкою перебудови структури управління для прискорення та підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.

В подальшому на засадах дослідження буде сформовано механізм поетапного управління конкурентоспроможністю інноваційного проєкту.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Усов М.А. Понятійний апарат та склад інноваційно-інвестиційного комплексу. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки)*. 2018. № 19 (1295). С. 68–71.

2. Жихор О.Б., Москвич М.М. Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкт управління. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2012. Вип. 2. С. 118–123.
3. Rolik Y.A. A Complex Approach To Evaluating the Innovation Strategy of A Company to Determine its Investment Attractiveness. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2013. № 99. P. 562–571.
4. Буднікова Ю.В. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11 (2). С. 67–70.
5. Гаврись М.О. Аналіз впливу факторів нестабільності на процеси відтворення основних засобів підприємств. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Тематичний випуск: *Технічний прогрес і ефективність виробництва*. 2014. № 64 (1106). С. 177–182.
6. Сусліков С.В., Сусліков А.В., Колчина В.О. Сутність і структура інноваційного потенціалу організації. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Тематичний випуск: *Технічний прогрес і ефективність виробництва*. 2015. № 25 (1134). С. 134–139.
7. Дискіна А.А., Чучуменко Р.О. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 12. С. 86–89.
8. Illiashenko S.M., Olefirenko S.M. Estimation of the innovative projects investment potential at the machine builders (evidence from LLC “Turbomash”). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2015. № 1. P. 86–90.
9. Овчаренко Т.О. Інвестування інноваційних проєктів на промислових підприємствах України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2010. Вип. 117. С. 49–52.
10. Гончарук А.Г. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління. *Економіка харчової промисловості*. 2011. № 4. С. 29–33.
11. Овандер Н.Л., Любецька М.О. Концептуальна модель діагностики інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 314–320.
- diialn.: probl. teorii ta praktyku* [Financial and credit activity: Probl. of Theory and Practice]. 2012. Vyp. 2. S. 118–123.
3. Rolik Y.A. A Complex Approach To Evaluating the Innovation Strategy of A Company to Determine its Investment Attractiveness. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2013. № 99. P. 562–571.
4. Budnikova Yu.V. Metodyka otsinky investytsiinoi pryvabylosti pidpriemstv. [Methodology for assessing the investment attractiveness of enterprises]. *Ekonomichnyi analiz* [Economic analysis]. 2012. T. 11 (2). S. 67–70.
5. Havryis M.O. Analiz vplyvu faktoriv nestabilnosti na protsesy vidtvorennia osnovnykh zasobiv pidpriemstv. [Analysis of the influence of instability factors on the processes of reproduction of fixed assets of enterprises]. *Visnyk Nats. tekhn. un-tu “KhPI”*. Temat. vyp.: *Tekhnichnyi prohres i efektyvnist vyrobnytstva* [Bulletin of the National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute” series “Technological progress and efficiency”]. 2014. № 64 (1106). S. 177–182.
6. Suslikov S.V., Suslikov A.V., Kolchina V.O. Sutnist i struktura innovatsiinoho potentsialu orhanizatsii. [The essence and structure of the organization’s innovative potential]. *Visnyk Nats. tekhn. un-tu “KhPI”*. Temat. vyp.: *Tekhnichnyi prohres i efektyvnist vyrobnytstva* [Bulletin of the National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute” series “Technological progress and efficiency”]. 2015. № 25 (1134). S. 134–139.
7. Dyskina A.A., Chuchumenko R.O. Innovatsiino-investytsiina diialnist yak osnova pidvyshchennia konkurentospromozhnosti promyslovykh pidpriemstv. [Innovation-investment activity as a basis for increasing the competitiveness of industrial enterprises]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seria: Ekonomika i menedzhment* [International Humanitarian University Herald. Economics and Management]. 2015. Vyp. 12. S. 86–89.
8. Illiashenko S.M., Olefirenko S.M. Estimation of the innovative projects investment potential at the machine builders (evidence from LLC “Turbomash”). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2015. № 1. P. 86–90.
9. Ovcharenko T.O. Investuvannia innovatsiinykh proektiv na promyslovykh pidpriemstvakh Ukrainy. [Investing of innovative projects at industrial enterprises]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika* [The Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economy]. 2010. Vyp. 117. S. 49–52.
10. Honcharuk A.H. Investytsiina pryvabyvist promyslovoho pidpriemstva yak obiekt upravlinnia. [Investment attractiveness of an industrial enterprise as an object of management]. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti* [Economy of the Food Industry]. 2011. № 4. S. 29–33.
11. Ovander N.L., Liubetska M.O. Kontseptualna model diahnostryky investytsiinoi pryvabylosti pidpriemstva. [Conceptual model of diagnostics of investment attractiveness of enterprise]. *Ekonomika i suspilstvo* [Economy and Society]. 2017. Vyp. 10. S. 314–320.

REFERENCES:

1. Usov M.A. Poniatiinyi aparat ta sklad innovatsiino-investytsiinoho kompleksu [Conceptual apparatus and composition of the innovation and investment complex]. *Visnyk Nats. tekhn. un-tu “KhPI” (ekonomichni nauky)* Bulletin of the National Technical University “KhPI” (economic sciences)]. 2018. № 19 (1295). S. 68–71.
2. Zhykhor O.B., Moskvych M.M. Investytsiina pryvabyvist pidpriemstva yak obiekt upravlinnia [Investment attractiveness of the enterprise as an object of management]. *Finansovo-kredyt.*